

OBSAH

Zoznam skratiek	11
Predslov	13
1. kapitola – Vývoj názorov na kriminalitu – prehľad nových kriminologických teórií	15
1.1 Kriminologické teórie – prierezový pohľad	15
1.2 Kritická kriminológia	21
1.3 Neomarxistická, radikálna kriminológia	23
1.4 Neoklasické kriminologické teórie	25
1.5 „Všeobecná teória kriminality“ Gottfredsona a Hirschiho	27
1.6 Feministická kriminológia	29
1.7 Nová pravicovo orientovaná kriminológia	31
1.8 Kriminológia ľavého realizmu	34
1.9 Republikánska kriminológia	35
1.10 Ďalšie moderné kriminologické teórie	36
2. kapitola – Masmédia a kriminalita – miesto masmédií v rámci prevencie kriminality	41
2.1 Stručný exkurz do histórie vzniku médií	41
2.2 Vymedzenie základných pojmov	42
2.3 Negatívny vplyv masmédií na kriminalitu	45
2.3.1 Negatívny vplyv elektronických masmédií na kriminalitu	45
2.3.2 Negatívny vplyv printových médií – tlače	50
2.3.3 Teórie pôsobenia prezentovaného násillia v masmédiach na recipienta	52
2.4 Miesto masmédií v prevencii kriminality	53
2.5 Príklady z policajnej praxe	54
2.6 Okienko do sveta	57
3. kapitola – Vybrané druhy kriminality a ich páchatelia	60
3.1 Obchodovanie s ľuďmi	60
3.1.1 Čo je obchodovanie s ľuďmi?	60
3.1.2 Páchatelia obchodovania s ľuďmi	64
3.1.3 Páchatelia obchodovania s ľuďmi optikou policajných štatistík za roky 2021–2023	66
3.1.4 Kontrola obchodovania s ľuďmi	68
3.1.5 Okienko do sveta k obchodovaniu s ľuďmi	72
3.1.6 Strategické dokumenty upravujúce boj s obchodovaním s ľuďmi	74
3.1.7 Projekt ASIT (Adequate Support measures and Improved capacities in countering of Trafficking in human beings)	77
3.1.8 Príklady z policajnej praxe	77

3.2	Podvody (vo virtuálnom priestore)	78
3.2.1	Čo môžeme chápať ako podvodné konanie	79
3.2.2	Typy podvodných konaní	81
3.2.3	Páchatelia podvodov vo virtuálnom svete	84
3.2.4	Okienko do sveta k obetiam podvodov.....	85
3.2.5	Príklady z praxe	86
4.	kapitola – Obete vybraných druhov kriminality	90
4.1	Obzvlášť zraniteľné obete obchodovania s ľuďmi	93
4.1.1	Základné formy obchodovania s ľuďmi.....	95
4.1.2	Obete obchodovania s ľuďmi optikou štatistík	103
4.1.3	Pomoc a ochrana obetí obchodovania s ľuďmi v podmienkach Slovenskej republiky.....	110
4.1.4	Prevenca obchodovania s ľuďmi a osveta.....	111
4.1.5	Príklady z praxe	116
4.1.6	Okienko do sveta k obetiam obchodovania s ľuďmi	117
4.2	Obete podvodov (vo virtuálnom priestore)	119
4.2.1	Kto sú najčastejšie obete podvodných konaní	119
4.2.2	Najčastejšie druhy podvodov	122
4.2.3	Prevenca pred podvodmi (vo virtuálnom priestore)	125
4.2.4	Príklady z praxe	127
4.2.5	Okienko do zahraničia k obetiam podvodov (vo virtuálnom priestore)	128
5.	kapitola – Aktuálne preventívne programy	130
5.1	Základné pojmy zaužívané v systéme prevencie kriminality.....	130
5.2	Organizácia prevencie kriminality v podmienkach Slovenskej republiky.....	135
5.2.1	Prevenca kriminality na celoštátnej úrovni	135
5.2.1.1	Aktivity a projekty realizované na celoštátnej úrovni Odborom prevencie kriminality Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.....	137
5.2.2	Policačný zbor a prevenca kriminality v Slovenskej republike	141
5.2.2.1	Aktuálne realizované celoslovenské aktivity.....	141
5.3	Hodnotenie prevencie kriminality.....	143
5.4	Príklady z praxe	146
5.5	Okienko do sveta	148
6.	kapitola – Vybrané závažné negatívne spoločenské javy a ich vplyv na kriminalitu	151
6.1	Samovraždy vs. kriminalita.....	152
6.1.1	Samovraždy a samovražedné pokusy optikou štatistík	155
6.1.2	Príčiny a podmienky páchania samovrážd a samovražedných pokusov.....	158

6.1.3	Prevenca samovrážd a samovražedných pokusov	160
6.2	Šikana, pyrománia a závislosť na internete vs. kriminalita	164
6.2.1	Šikanovanie a jeho výskyt	166
6.2.1.1	Prevenca šikanovania s dôrazom na šikanovanie vyskytujúce sa v školskom prostredí. . .	169
6.3	Ďalšie návykové a impulzívne konania vs. kriminalita	170
6.4	Okienko do sveta	173
6.5	Príklady z praxe	175
7.	kapitola – Kriminologický výskum pre potreby aplikačnej praxe	177
7.1	Základné pojmy	177
7.2	Druhy kriminologických výskumov	179
7.3	Metódy kriminologického výskumu	185
7.4	Techniky kriminologických výskumov	192
7.5	Fázy (etapy) kriminologického výskumu	194
7.6	Okienko do sveta	198
7.7	Príklady z praxe	198
8.	kapitola – Kriminologické prognózovanie	201
8.1	Vymedzenie základných pojmov	201
8.2	Prognostická činnosť	202
8.3	Prognózy a ich základné delenie	205
8.3.1	Delenie prognóz podľa časového horizontu prognózy	207
8.3.2	Delenie prognóz podľa ďalších kritérií	207
8.4	Funkcie prognózy	208
8.5	Metódy vypracovania prognóz	209
8.6	Metódy výberu prognostických expertov	214
8.7	Verifikácia prognóz	215
8.8	Interpretácia prognóz	217
8.9	Využitie kriminologických prognóz v praxi	218
8.10	Efekty zverejnenia prognóz	218
8.11	Príklady z praxe	219
8.12	Okienko do sveta	220
9.	kapitola – Kriminologická charakteristika korupcie	223
9.1	Vymedzenie pojmu korupcia	224
9.1.1	Kriminologická charakteristika korupcie	225
9.1.2	Trestnoprávne vymedzenie korupcie	226
9.2	Zákonitosti vývoja korupcie	227
9.3	Roviny vývoja korupcie	228
9.4	Typy korupcie	232
9.5	Charakteristika policajnej korupcie	234
9.5.1	Vymedzenie policajnej korupcie	235
9.5.2	Roviny policajnej korupcie	236
9.5.3	Policajná korupcia optikou štatistik.	237

9.6	Príčiny vzniku policajnej korupcie	239
9.6.1	Subjektívne príčiny vzniku policajnej korupcie	240
9.6.2	Objektívne príčiny vzniku korupcie	242
9.7	Kontrola korupcie	242
9.7.1	Protikorupčná politika SR	243
9.7.2	Navrhované spôsoby na riešenie eliminácie policajnej korupcie	245
9.8	Okienko do sveta	247
9.9	Príklady z praxe	249
10.	kapitola – Látkové závislosti a kriminalita / Alkoholizmus a kriminalita	251
10.1	Vymedzenie základných pojmov	251
10.2	Alkoholizmus a kriminalita	253
10.3	Fenomenológia kriminality páchanej pod vplyvom alkoholu	254
10.3.1	Celková kriminalita v SR spáchaná pod vplyvom alkoholu	254
10.3.2	Násilná kriminalita v SR spáchaná pod vplyvom alkoholu	256
10.3.3	Mravnostná kriminalita v SR spáchaná pod vplyvom alkoholu	257
10.3.4	Majetková kriminalita v SR spáchaná pod vplyvom alkoholu	259
10.3.5	Trestné činy súvisiace s ďalšími druhmi kriminality v SR spáchané pod vplyvom alkoholu	261
10.4	Etiológia kriminality páchanej pod vplyvom alkoholu	262
10.5	Prevenca alkoholizmu	264
10.6	Príklady z praxe	265
10.7	Okienko do sveta	266
11.	kapitola – Kriminalita v doprave	268
11.1	Štruktúra kriminality v doprave	269
11.2	Etiológia kriminality v doprave	274
11.3	Prevenca kriminality v doprave	276
11.4	Príklady z praxe	277
11.5	Okienko do sveta	278
12.	kapitola – Počítačová kriminalita	283
12.1	Vymedzenie počítačovej kriminality ako druhu kriminality	283
12.2	Stručne z histórie vzniku a vývoja počítačovej kriminality	287
12.3	Fenomenológia počítačovej kriminality	293
12.3.1	Trestnoprávne vymedzenie počítačovej kriminality	293
12.3.2	Tradičné protiprávne konanie v rámci počítačovej kriminality	295
12.3.3	Nové formy protiprávnej činnosti v oblasti počítačovej kriminality	295
12.3.4	Protiprávne konania s využitím počítača v oblasti počítačovej kriminality	296

12.4	Počítačová kriminalita optikou štatistík	299
12.5	Páchatelia počítačovej kriminality	302
12.6	Príčiny a podmienky páchania počítačovej kriminality	303
12.6.1	Podmienky páchania počítačovej kriminality	304
12.7	Prevenca počítačovej kriminality	305
12.7.1	Prevenca počítačovej kriminality v legislatívnej oblasti	305
12.7.2	Prevenca počítačovej kriminality v oblasti organizačnej úpravy	307
12.7.3	Prevenca počítačovej kriminality v personálnej a kontrolnej oblasti	308
12.7.4	Prevenca počítačovej kriminality prostredníctvom technických opatrení	308
12.7.5	Prevenca počítačovej kriminality v oblasti sociálnej a výchovnej činnosti	309
12.8	Príklady z praxe	309
12.9	Okienko do sveta	310
13.	kapitola – Nelátkové závislosti a kriminalita / Patologické hráčstvo a kriminalita	313
13.1	Vymedzenie základných pojmov	313
13.2	Patologické hráčstvo a kriminalita	318
13.3	Etiológia patologického hráčstva	323
13.4	Typológia hráčov	325
13.5	Prevenca patologického hráčstva	329
13.6	Okienko do sveta	332
14.	kapitola – Extrémizmus a terorizmus a ich kriminálne prejavy	334
14.1	Vymedzenie základných pojmov	335
14.1.1	Fenomenológia extrémizmu	338
14.1.1.1	Trestné činy spojené s extrémizmom optikou Trestného zákona a štatistík	338
14.1.1.2	Najčastejšie formy, prejavy a aktivity realizované extrémistami	342
14.1.2	Prevenca extrémizmu	344
14.1.3	Príklady z praxe	347
14.1.4	Okienko do sveta	348
14.2	Terorizmus a jeho kriminálne prejavy	349
14.2.1	Vymedzenie základných pojmov	349
14.2.2	Stručný exkurz do histórie terorizmu	352
14.2.3	Fenomenológia terorizmu	353
14.2.4	Etiológia terorizmu	359
14.2.5	Prevenca terorizmu	360
14.2.6	Okienko do sveta	363

15. kapitola – Kriminalita žien	366
15.1 Žena ako páchatelka trestnej činnosti	366
15.1.1 Postavenie žien v spoločnosti ako významný faktor začleňovania sa žien aj do kriminálnej subkultúry	367
15.1.2 Status ženy v dnešnej modernej spoločnosti ako kriminogénny faktor ovplyvňujúci začleňovanie sa žien do kriminálnej subkultúry	368
15.2 Kriminalita žien	370
15.3 Fenomenológia kriminality žien	372
15.3.1 Kriminalita páchaná páchatelkami optikou štatistík v kontexte k Slovenskej republike	373
15.4 Etiológia kriminality žien	376
15.5 Prevencia kriminality žien	379
15.6 Žena páchatelka vo výkone trestu odňatia slobody v podmienkach Slovenskej republiky ako súčasť terciárnej prevencie kriminality žien	380
15.7 Príklady z praxe	382
15.8 Okienko do sveta	382
16. kapitola – Kriminalita páchaná na deťoch, ženách a senioroch	384
16.1 Kriminalita páchaná na deťoch	384
16.1.1 Postavenie dieťaťa v spoločnosti	384
16.1.2 Vymedzenie základných pojmov	385
16.1.3 Fenomenológia kriminality páchanej na deťoch	387
16.2 Kriminalita páchaná na ženách	390
16.2.1 Postavenie žien v spoločnosti	391
16.2.2 Fenomenológia kriminality páchanej na ženách	391
16.3 Kriminalita páchaná na senioroch	393
16.3.1 Vymedzenie základných pojmov	393
16.3.2 Fenomenológia kriminality páchanej na senioroch	394
16.4 Deti, ženy a seniori ako obe domáceho násillia	396
16.4.1 Násillie voči ženám a domáce násillie	398
16.4.2 Deti ako obe domáceho násillia	399
16.4.3 Násillie voči seniorom a domáce násillie	400
16.4.4 Charakteristické znaky domáceho násillia	401
16.5 Etiológia kriminality páchanej na deťoch, ženách a senioroch	403
16.5.1 Prevencia kriminality páchanej na deťoch, ženách a senioroch	404
16.5.2 Prevencia kriminality páchanej na deťoch, ženách a senioroch so zameraním sa na obe	405
16.5.3 Prevencia kriminality páchanej na deťoch, ženách a senioroch so zameraním sa na páchatelov	407
16.6 Okienko do sveta	409
16.7 Príklady z praxe	410

17. kapitola – Environmentálna kriminológia a jej miesto v situačnej prevencii.	414
17.1 Environmentálna kriminológia a jej základné chápanie.	416
17.2 Teoretické prístupy environmentálnej kriminológie.	418
17.2.1 Teória rutinnej činnosti.	418
17.2.2 Geometrická teória.	419
17.2.3 Teória racionálnej voľby.	422
17.2.4 Teória vzorov.	423
17.2.5 Teória rozbitých okien.	425
17.3 Mapovanie kriminality.	426
17.3.1 Analýza Hot Spotov.	427
17.4 Analýza kriminality / priestorová analýza kriminality.	431
17.5 Environmentálna kriminológia a jej miesto v situačnej prevencii.	434
17.5.1 Environmentálny a urbanistický design.	434
17.5.2 Newmanov model obhájiteľného priestoru.	435
17.5.3 Moderný model CPTED a jeho rozvoj.	436
17.5.4 Situačná prevencia kriminality vs. CPTED.	438
Summary.	442
Literatúra.	444
O autorke.	474
Menný register.	475
Vecný register.	478